

Ірина ДІЛАЙ, канд. філол. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0001-9626-290X

e-mail: iryna.dilay@lnu.edu.ua

Львівський національний університет

імені Івана Франка,

Львів, Україна

ДІЄСЛОВО В МОВНІЙ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІЙ КАРТИНАХ СВІТУ НОСІЇВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Розглянуто особливості ментальних репрезентацій дієслова в концептуальній картині світу та їхнє віддзеркалення в мовній картині світу носіїв англійської мови. Окрема увага звернена на етимологію та значення номінації *verb* в англійській мові. Зокрема, з'ясовано її зв'язок із позначенням слова загалом, що має вияв у відповідних дериватах. Виявлено тенденцію до тлумачення дієслова через його синтаксичну функцію у науковій літературі. Встановлено ключову роль предикатно-аргументної структури, яка відображає мовну картину світу носіїв англійської мови. Натомість концептуальна структура дієслівного значення та його ментальні репрезентації дають уявлення про дієслово в концептуальній картині світу носіїв англійської мови. В наївній картині світу носіїв англійської мови спостерігаємо тенденцію до отождоження дієслова з дією, вчинком.*

Ключові слова: дієслово, англійська мова, ментальні репрезентації, мовна картина світу, концептуальна картина світу, наукова картина світу, наївна картина світу.

Порушувана проблема. У центрі уваги сучасної антропоцентричної парадигми пізнання перебуває *Homo verbalis* ("людина словесна"). *Homo verbalis* – це людина, яка оперує вербальним апаратом мовлення задля досягнення певної комунікативної мети; людина, яка з-поміж безлічі смислів обирає ті, які відповідають інтенції, або ж створює смисли через нові контекстуалізації. Окрім того, це мовно активна особистість, яка реалізує не лише комунікативну, але й пізнавальну, когнітивну функцію мови, яка використовує мову не лише як інструмент досягнення комунікативної мети, але й інструмент пізнання,

© Ділай Ірина, 2024

саморозвитку, творчості, самоствердження. Адже, з погляду антропоцентричної парадигми, мова – репрезентативна форма людської свідомості, засіб пізнання та інтелектуального конструювання світу, водночас мова – це продукт творчої особистості (Андрейчук, 2009, с. 273). *Homo verbalis* – динамічний образ мовної особистості, яка оперуючи мовними засобами, діє (*performs*): реалізує комунікативну мету, пізнає та конструює світ. Саме така активна словесна особистість підпорядковує собі не лише комунікативний процес, але й процес власного пізнання, є його альфою і омегою. *Homo verbalis* творить тексти як осмисленні вербалізації пізнаного або пізнаваного.

У мовній картині світу носіїв англійської мови вербалізації тісно пов'язані із дієсловом. На перший погляд, етимологія англійського позначення дієслова *verb* видається простим збігом із позначенням "слова" та відображає омонімію, запозичену з латини: як відомо, *verb*, від лат. *verbum* "слово". Хоча в сучасній англійській мові та інших європейських мовах цей термін позначає дієслово, лат. *verbum* має кілька значень та позначає:

1) слово – найменшу одиницю мови, яка може в ізоляції мати семантичне та прагматичне значення;

2) дієслово – частину мови, клас слів, який виражає дію або стан;

3) *Logos* – термін філософії, психології, риторики та релігії грецького походження, що позначає:

а) принцип впорядкованості та знання за Гераклітом,

б) "дискурс" згідно із софістами,

в) "розумний дискурс" або "аргумент" у риториці згідно з Аристотелем,

г) загальний принцип побудови всесвіту за стоїками,

д) "божественне начало" в Євангеліє від Івана, де Ісус Христос є втіленням *Логоса*. Термін, який досі викликає різні тлумачення, труднощі в перекладі Біблії. У Вульгаті в значенні "слово" вжито "*verbum*", у романських перекладах *le Verbe* у французькій, у перекладі св. Якова і в св. Августина знаходимо "живе слово", у Мартіна Лютера було відкинуто *Zeitwort* ("дієслово") на користь *Wort* ("слово").

Свідоме чи несвідоме ототожнення дієслова зі словом (словом дії, "живим словом") змушує застановитись над такою ви-

падковістю чи не випадковістю та детальніше дослідити сутність дієслівної семантики загалом і ментальні репрезентації дієслова в носіїв англійської мови зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, дієслово – мовна універсалія; немає мов без дієслів та іменників. Дієслова зустрічаємо серед семантичних примітивів А. Вежбицької: *be, know, think, want, feel, see, hear, say, do, happen, move, live, die, touch, can* (Wierzbicka, 1996). Згідно з В. Крофтом, дієслово є центром мовного вираження, яке відображає базові механізми людського пізнання (Croft, 1990). Відомий американський когнітивіст С. Пінкер твердить, що дієслова – "вікно в людський розум" ("a window into human mind") (Pinker, 1989, p. XVI).

Аналіз дефініцій дієслова в авторитетних словниках англійської мови свідчить про те, що в центрі уваги лексикографів, окрім категоріального значення дієслова (позначення дії, стану тощо), є функція дієслова як предиката у реченні, пор. визначення:

1) *a word that characteristically is the grammatical center of a predicate and expresses an act, occurrence, or mode of being, that in various languages is inflected for agreement with the subject, for tense, for voice, for mood, or for aspect, and that typically has rather full descriptive meaning and characterizing quality but is sometimes nearly devoid of these especially when used as an auxiliary or linking verb* (Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus);

2) *a word (such as jump, think, happen, or exist) that is usually one of the main parts of a sentence and that expresses an action, an occurrence, or a state of being* (Britannica Dictionary).

Порядок слів в англійському реченні визначається поєднанням дієслова (V) з його аргументами у ролі підмета (S) та додатка (O): SVO. Таким чином дієслово в англійському реченні не лише є частиною, вираженням предиката, але й нерідко ототожнюється з предикатом. Показово, значна кількість підходів до вивчення предикатно-аргументної структури, яка лежить в основі композиційної семантики дієслова, розвинулась саме в англійському мовознавстві (Б. Левін, М. Раппапорт-Говав, Ч. Філлмор, Р. Джекендофф та ін.) (Jackendoff, 1990; Levin, & Rappaport Hovav, 2005; Rappaport Hovav, & Levin, 1998).

Сучасні когнітивні теорії пропонують нове розуміння ментальних репрезентацій дієслова. Згідно з Р. Ленекером, дієслово "профілює" процес (Langacker, 2002). Процес концептуалізується як послідовне сканування станів, які змінюються. Коли активація одного стану згасає, починається активація наступного стану. Це перегукується із декомпозиційною теорією дієслівного значення, згідно з якою усі дієслова можна розкласти на предикати стану, які за допомогою аспектуальних операторів, утворюють інші аспектуальні класи, наприклад: [BECOME [X <STATE>]] (Langacker, 2002). До того ж, згідно з Р. Ленекером дієслово є "темпоральною" предикацією, оскільки зміна станів відбувається у певному часовому проміжку (Langacker, 2002, р. 78–79]. Р. Ленекер стверджує, що для визначення дієслова не настільки важливим є концептуальний зміст, який доволі важко передати, як те, як цей зміст конструюється та є доступним (Langacker, 2002, р. 81).

Детальну теорію дієслівного значення знаходимо у Б. Левін і М. Раппапорт-Говав (Levin, & Rappaport Hovav, 2005; Rappaport Hovav, & Levin, 1998). Дворівнева теорія значення дієслова запропонована Д. Кеммерером та Г. Кастілло (2010): на одному рівні відображається унікальність дієслівного значення, на другому рівні дієслівне значення є шаблонною репрезентацією усіх дієслів певного класу (Kemmerer, & Gonzalez-Castillo, 2010). Цей другий рівень має різні назви: *event structure template* згідно з Б. Левін і М. Раппапорт-Говав (Levin, & Rappaport Hovav, 2005), *thematic core* згідно з С. Пінкером (Pinker, 1989), *логічна структура* згідно з Р. Ван Валіном (Van Valin, 2005). Д. Кеммерер та Г. Кастілло доводять, що різні ділянки лівої півкулі головного мозку відповідають за активацію цих двох рівнів дієслівного значення та сформулювали теорію втіленого пізнання (*Embodied Cognition Framework*), яка твердить, що семантичне знання тісно пов'язане із сенсомоторним та афективним досвідом (Kemmerer, & Gonzalez-Castillo, 2010). Підставою для цього було попереднє відкриття у нейронауці дзеркальних нейронів, які активуються у головному мозку не лише коли людина виконує дію, але й коли бачить або чує, як дію виконують інші (di Pellegrino et al, 1992). Таким чином нейрон "віддзеркалює" дію іншого, так, ніби

спостерігач сам її виконує. Саме завдяки дзеркальним нейронам людина може спрогнозувати етапи виконання та результат дії.

Отже, у дієслівній семантиці співіснує спільне категоріальне значення для всього класу слів (дія ("act", "action"), подія ("event", "occurrence"), процес ("process") або стан ("state", "mode of being"), які об'єднані у науковій англomовній літературі терміном "подієвість" ("eventuality")), та індивідуальне лексичне значення, яке накладає селекційні обмеження ("selectional restrictions") на заповнення слотів певної предикатно-аргументної структури. Наприклад, дієслово *assassinate* вимагає об'єкта, який позначає відому людину. С. Пінкер, зокрема, присвятив цілу монографію поясненню, чому в англійській мові можна сказати *He gave them a book*, але не **He donated them a book* (Pinker, 1989). Згідно із С. Пінкером (1989, 2007), дієслівні репрезентації формуються шляхом обмеженого, універсального набору семантичних засобів, які включають базові концептуальні одиниці (події, стани, речі, місця, цілі, інтенції тощо), примітивні предикати (*act, go, be, change, have*), зв'язки між сутностями (каузація, сприяння, запобігання тощо), фізичні ознаки сутностей (жива / нежива, людина / нелюдина, злічувана / незлічувана тощо), часові поняття (точки чи відрізки у часовому проміжку) та ін. Існує так зване "тематичне ядро" ("thematic core") предикатно-аргументної структури: кожна предикатно-аргументна структура обирає обмежений набір дієслів, значення яких концептуально сумісне з нею (Pinker, 1989, р. XVI).

Окрім предикатно-аргументної структури, дослідники виділяють також концептуальну структуру дієслова, яка поєднує "поверхнєву" предикатно-аргументну структуру з "глибинним" значенням (Baker, 2006, р. 7). Згідно з Р. Джекендоффом, значення англійського перехідного дієслова *drink* можна описати за допомогою аргументної структури $\{NP_i, NP_j\}$ та концептуальної структури CAUSE ($NP_i, GO (NP_j TO (IN(MOUTH of (NP_i))))$). У реченні *John drank the soda*, де $NP_i = John$, $NP_j = soda$, концептуальна структура внаслідок декомпозиції матиме вигляд: *John caused the soda to go into John's mouth* (Jackendoff, 1990). Водночас важливо зауважити, що концептуальна структура не завжди має повне вираження у предикатно-аргументній струк-

тури: *John ate* та *John ate pizza* мають одну концептуальну структуру, проте дві відмінні предикатно-аргументні структури (Baker, 2006, р. 4). Опущений об'єкт перехідних дієслів імпліцитно існує у концептуальній структурі.

Описане вище трактування семантики дієслова не обмежується англійською мовою, проте через аналітизм, характерний для англійської мови, структурні характеристики дієслова, тяжіння до іконічності між синтаксисом та семантикою (принцип проєкції (*Projection Principle*) Н. Хомського), значна увага до предикатно-аргументної структури, функції дієслова у реченні є значною мірою характерною для англійської мови.

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми. Розглянуті дефініції дієслова та погляди дослідників про вагому роль англійського дієслова у реченні та у концептуальній структурі відображають трактування англійського дієслова у науковій картині світу. Наївна мовна картина світу відображає асоціації з дієсловом, а точніше зі словом *verb*, у носіїв англійської мови, які варто дослідити окремо. До того ж, вивчення дистрибуції дієслів загалом у корпусах англійської мови дає змогу повніше та об'єктивніше осмислити місце дієслова в мовній та концептуальній картинах світу носіїв англійської мови.

Формулювання мети статті. Мета цієї статті – дослідити представленість дієслова у мовній та концептуальній картинах світу носіїв англійської мови на основі корпусних даних. Мета передбачає виконання таких завдань: 1) з'ясувати дериваційний потенціал англійського позначення дієслова *verb* та зв'язок його дериватів зі "словом"; 2) здійснити корпусний аналіз вживання слова *verb* та його дериватів; 3) визначити частотну представленість дієслова як частини мови в анотованих корпусах англійської мови. Аналіз здійснювався на основі Корпусу американського варіанта англійської мови (COCA) (The Corpus of Contemporary American English), Британського національного корпусу (BNC) (The British National Corpus), корпусу канадської англійської мови (Strathy) (The Strathy Corpus of Canadian English), корпусу вебресурсів iWeb (The iWeb Corpus).

Виклад основного матеріалу дослідження. Детальніше розглянемо дериваційний потенціал англійського слова *verb*, щоб

краще зрозуміти особливості ментальної репрезентації дієслова в носіїв англійської мови: наскільки укоріненими є асоціації між дієсловом та словом, чи деривати на зразок *verbal*, *verbalize* є випадком полісемії чи полілексемності (Cruse, 1995), які нові смисли набуває лексема *verb* в англійській мові та якою є їх мотивація. Примітно, що у лексикографічній практиці спостерігаємо включення обох смислів в одну словникову статтю, з позначкою лінгвістичного терміна для позначення асоціації з дієсловом, що свідчить про те, що їх схильні трактувати як випадок полісемії.

Словотвірна деривація кореня *verb* в англійській мові достатньо продуктивна. Латинський корінь *verb* зустрічаємо в англійській мові для позначення прислівника *adverb*, також у *proverb* ("прислів'я"), з ним утворюються різні частини мови:

1) іменники: *verbosity*, *verboseness* ("надмірна багатослівність"), *verbal* ("слово, яке поєднує характеристики дієслова та іменника або прикметника: герундій, інфінітив, дієприкметник", "словесна образа" у розмовному мовленні), *verbid* ("слово, яке поєднує характеристики дієслова та іменника або прикметника: герундій, інфінітив, дієприкметник", (*verbiage* ("усне або писемне мовлення, яке є довгим, нудним, зайвим"), *verbification* ("процес утворення дієслова"), *verbicide* ("навмисне спотворення смислу слова", "той, хто спотворює смисл слова");

2) прикметники: *verbal* ("словесний", "усний", "дієслівний або віддієслівний"), *non-verbal* ("безмовний", "безсловесний"), *verbose* ("надто багатослівний");

3) дієслова: *to verbalize* ("виражати словесно", "перетворювати слово на дієслово"), *to verbal* ("attribute a damaging statement to (a suspect), especially dishonestly", informal, British), *to verbify* ("to change into or employ as a verb"), *to verb* ("to use (a word and especially a noun) as a verb, to make a word into a verb", наприклад: *But it is by no means unusual for a noun to be verbed*) (Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus).

4) прислівники: *verbosely* ("багатослівно"), *verbatim* ("дослівно").

Окрім продуктивності словотвірних моделей, варто дослідити частотність вживання лексеми та її дериватів у репрезентативних корпусах англійської мови.

Розглянемо вживання слова *verb* та його дериватів у корпусах англійської мови: COCA, BNC, Strathy та iWeb. Насамперед встановимо та порівняємо частотність вживання леми *verb* та дериватів (*verb**) у корпусах англійської мови. Для цього використаємо нормалізовану частотність вживання слів-токенів на 1 млн слововживань (табл. 1). Корпусний аналіз виявив, що частота вживання *verb* та його дериватів не є великою та суттєво не відрізняється у корпусах.

Таблиця 1
Частотність *Verb* та *verb у COCA, BNC, Strathy, iWeb на 1 млн**

	COCA	BNC	Strathy	iWeb
<i>verb</i>	7	13,5	45	31
<i>verb*</i>	27	35	37	32

Окрім частотності, корпусні ресурси дають можливість за допомогою функції конкордації простежити безпосереднє вживання слів у контексті. Здійснений корпусний аналіз конкордансів вживання слова *verb* виявив дещо незвичний, типовий для англійської мови та складний для перекладу контекст вживання іменника *verb*. У назвах книг, рекламах, крилатих фразах зустрічаємо *verb* у складі дефініцій. Наприклад, у цитатах відомих людей, назвах книг, статей низка концептів тлумачиться через звернення до поняття дієслова:

1. **God** is a verb, not a noun (R. Buckminster Fuller).
2. But **love** is really more of an interactive process. It's about what we do not just what we feel. It's a verb, not a noun (Bell Hooks).
3. **Theatre** is a verb before it is a noun, an act before it is a place (Martha Graham).
4. Why indeed must '**God**' be a noun? Why not a verb – the most active and dynamic of ll (Mary Daly).
5. **Marriage** is not a noun; it's a verb. It isn't something you get. It's something you do. It's the way you love your partner every day (Barbara De Angelis).
6. A truly empowered woman turns her **values** into verbs. She understands what she values most, and she takes steps to bring that value to life (Margaret Trudeau).
7. You can't explain **Chanel**. It's a verb (G-Dragon).

8. ***God Is a Verb: Kabbalah and the Practice of Mystical Judaism*** (D. A. Cooper, 1998).

9. ***God Is a Verb*** (L. Keller, 2012).

10. ***Cowboy Is a Verb: Notes from a Modern-day Rancher*** (R. Collins, 2019).

11. ***Research is a Verb: Exploring a New Information Literacy-Embedded Undergraduate Research Methods Course*** (Canadian Journal of Information and Library Science, 34(4), University of Toronto Press, 2010).

12. ***Democracy, the Verb: Pauli Murray's Poetry as a Resource for Ongoing Freedom Struggles*** (Journal of Feminist Studies in Religion, 29(1), Indiana University Press, 2013, 148–155).

13. ***Mother Is a Verb: An Unconventional History*** (Sarah Knot, 2019) (BrainyQuote).

У корпусі COCA зустрічаємо такі випадки актуалізації моделі *X IS A VERB*, де *X* – іменник: *LOVE IS A VERB* (10), *LIFE IS A VERB* (2), *MIND IS A VERB* (1), *TEACHER IS A VERB* (1), *SOUP IS A VERB* (1), *RODEO IS A VERB* (1), *PINE IS A VERB* (1), *LATTE IS A VERB* (1), *INFORMATION IS A VERB* (1), *HEALTH IS A VERB* (1), *EXISTANCE IS A VERB* (1), *GOD IS A VERB* (1), *DEMOCRACY IS A VERB* (1), *CHRISTIANITY IS A VERB* (1), *ACT IS A VERB* (1). Фактично, таким чином оформлюється авторська концептуальна метафора (Lakoff, & Johnson, 2003), у якій *X* – цільовий домен, а *VERB* – домен-джерело, за допомогою якого описано цільовий домен. Ця модель стає доволі продуктивною, розвивається й надалі, є випадки, коли *X* – прикметник: *CREATIVE IS A VERB* (1) (The Corpus of Contemporary American English). Таке вживання фіксуємо в Корпусі американського варіанта англійської мови з початку XXI ст. переважно у секціях, пов'язаних з вебкомунікацією. У корпусі iWeb натрапляємо, зокрема, на такі актуалізації цієї моделі: *FAITH IS A VERB* (12), *MOTHER IS A VERB* (10), *ARCHITECTURE IS A VERB* (10), *LEADERSHIP IS A VERB* (3), *CHOICE IS A VERB* (3), *BEAUTY IS A VERB* (3), *CREATIVITY IS A VERB* (3) (The iWeb Corpus). У канадському корпусі Strathy зустрічаємо *FUTURE IS A VERB* (1) з тлумаченням автора: "Майбутнє – дієслово: ми створюємо

майбутнє, а не пасивно його сприймаємо" (Л. Янг) (The Strathy Corpus of Canadian English).

Зустрічаємо і заперечну форму моделі в популярних заголовках: *X IS NOT A VERB: Friend Is Not a Verb* (Ehrenhaft, 2010). Очевидно, *verb* асоціюється у такому вживанні з дією. Словники англійської мови не фіксують такого значення (смыслу). Отже, можемо твердити, що контекст, аналіз корпусних даних дав змогу виявити новий смисл, т. з. контекстуально "розширене значення" ("extended meaning") слова *verb*, яке не лише ототожнюється з дією, вчинком, але й набуває певного метамовного статусу в складі таких креативних дефініцій. Проте така тенденція у вживанні не лише *verb*, а й моделі *X is (not) a verb* викликає також заперечення та несхвалення: "Заперечення проти вербалізації в англійській мові переважно мотивовані особистим смаком. Одієслівлені слова зазвичай легко зрозуміти. Коли слово, на зразок "друг", оголошується не дієсловом, то проблема не в тому, що це спантеличує, а в тому, що в критика викликає це сильне роздратування" (Е. МакКін) (BrainyQuote). Тут варто також зазначити, що в англійській мові високопродуктивними є утворення дієслів від інших частин мови, зокрема дієслівна конверсія, наприклад: *mother – to mother*.

Вибір саме іменника *verb*, а не *action*, *act*, *process* викликає потребу глибшого розуміння семантики цього слова, адже в контексті актуалізується не лише "нове" значення, але й уся концептуальна структура (схема, сценарій, фрейм) самого дієслова. *Urban Dictionary* подає таку дефініцію для *verb*: *a word indicating action or doing things* і додає такий приклад: *In this day and age anything can be a verb. "Verb...it's whatcha do!"* [22].

Корпусний аналіз дозволяє встановити загальну частотність вживання англійського дієслова як частини мови. Табл. 2 відображає частотність вживання дієслів у досліджуваних корпусах англійської мови.

Корпусний аналіз показав, що кожне дев'яте або десяте слово в корпусах – дієслово. Найбільшу дієслівну насиченість виявлено в СОСА (10,86 %). Натомість найбільше унікальних дієслів зафіксовано в корпусі Strathy (9 485). Загальна дистрибуція дієслів у досліджуваних корпусах мало відрізняється. Очевидно,

вагоміші відмінності варто очікувати у вживанні дієслів у різних мовленнєвих жанрах та регістрах.

Таблиця 2

Частотність дієслів у COCA, BNC, Strathy, iWeb

	COCA	BNC	Strathy	iWeb
Загальна кількість унікальних дієслів (<i>types</i>)	9 189	9 399	9 485	8 632
Загальна кількість дієслівних вживань (<i>tokens</i>)	108 818 347	9 827 956	4 772 959	1 447 898 301
Нормалізована кількість дієслів (на 1 млн)	115 857	102 940	112 269	114 802
Частка дієслів у корпусі (відповідно до нормалізованої частотності вживання), %	10,86	10,21	9,53	10,34

Хоча корпуси не є повним віддзеркаленням мовного вживання, проте, більшість дослідників погоджуються, що це максимально наближена об'єктивна модель природної мови, яка є у розпорядженні дослідників. Тому можна вважати, що статистичні корпусні дані та автентичні приклади вживання відображають вагомі аспекти мовної картини світу носіїв мови.

Висновки

Мовна картина світу є відображенням складних концептуалізацій, ментальних репрезентацій у носіїв мови. Представленість дієслова в мовній та концептуальній картинах світу носіїв англійської мови з одного боку не відрізняється від інших мов, з іншого відображає специфіку англійської мови.

Дієсловоцентричність (вербоцентричність) англійської мови характеризується особливою продуктивністю відповідних дериваційних моделей, які з одного боку, беруть за основу латинську етимологію слова *verb*, розширюючи його значення до "слова", а з іншого, навпаки, звужують значення *verb* до позначення дії, процесу, окремого вчинку в окремих сучасних вживаннях.

Окрім того, спостерігаємо загальну високу продуктивність дієсловотворення в сучасній англійській мові.

Корпусний аналіз вживання лексичних одиниць слугує об'єктивним інструментом встановлення значущості цих одиниць у мовній та, відповідно, концептуальній картинах світу. Зокрема, на таку значущість вказує виявлена висока частотність вживання дієслів у корпусах англійської мови: кожне дев'яте або десяте слово у досліджених корпусах – дієслово.

Перспективи наступних досліджень у цьому напрямку вбачаємо у побудові ментальної моделі англійського дієслова, яка б інтегрувала напрацювання з дієслівної семантики різних новітніх підходів, опираючись як на експериментальні результати, так і на емпіричні корпусні дані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Андрейчук, Н. І. (2009). Антропоцентрична парадигма сучасної лінгвістики: ідеологія і програми досліджень. *Лінгвістичні студії*. ДНУ, 17, 273–278.

Baker, C. (2006). Lexical Semantics. *Encyclopedia of Cognitive Science*. Wiley, 1–11.

Croft, W. (1990). *Typology and universals*. (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge University Press.

Cruse, D. A. (1995). Polysemy and related and related phenomena from a cognitive linguistic point of view. *Computational Lexical Semantics*, ed. by P. Saint-Dizier, E. Viegas. CUP, 33–49.

Di Pellegrino, G., Fadiga, L., Fogassi, L., Gallese, V., & Rizzolatti, G. (1992). Understanding motor events: A neurophysiological study. *Experimental Brain Research*, 91, 176–182.

Jackendoff, R. S. (1990). *Semantic Structures*. MIT Press.

Kemmerer, D., & Gonzalez-Castillo, J. (2010). The Two-level Theory of verb meaning: An approach to integrating the semantics of action with mirror neuron system. *Brain and Language*, 112(1), 54–76.

Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by*. The University of Chicago Press. (Original work published 1980).

Langacker, R. (2002). *Concept, Image, and Symbol: the Cognitive Basis of Grammar*. Walter de Gruyter.

Levin, B., & Rappaport Hovav, M. (2005). *Argument realization*. Cambridge University Press.

Pinker, S. (1989). *Learnability and cognition*. MIT Press.

Rappaport Hovav, M., & Levin, B. (1998). Building verb meanings. In M. Butt, & Geuder W. (Eds.). *The Projection of Arguments: Lexical and Compositional Factors*. (pp. 97–134). CSLI Publications.

Van Valin, R. D. (2005). *Exploring the Syntax-Semantics Interface*. Cambridge University Press.

Wierzbicka, A. (1996). *Semantics: Primes and Universals*. OUP.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

BrainyQuote. <https://www.brainyquote.com/quotes>.

Britannica Dictionary. <https://www.britannica.com/dictionary>.

Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus. <https://www.merriam-webster.com/>.

The British National Corpus (BNC). <https://www.english-corpora.org/bnc/>.

The Corpus of Contemporary American English (COCA). <https://www.english-corpora.org/coca/>.

The Web Corpus. <https://www.english-corpora.org/iweb>.

The Strathy Corpus of Canadian English. <https://www.english-corpora.org/strathy>.

Urban Dictionary. <https://www.urbandictionary.com/>.

REFERENCES

Andreichuk, N. I. (2009). Antropocentric paradigm of modern linguistics: ideology and research programmes. *Linguistic Studies*. 17, 273–278 [in Ukrainian].

Baker, C. (2006). Lexical Semantics. *Encyclopedia of Cognitive Science*. Wiley, 1–11.

Croft, W. (1990). *Typology and Universals*. (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge University Press.

Cruse, D. A. (1995). Polysemy and related and related phenomena from a cognitive linguistic point of view. *Computational Lexical Semantics*, P. Saint-Dizier, & E. Viegas. (Eds.). Cambridge University Press, 33–49.

Di Pellegrino, G., Fadiga, L., Fogassi, L., Gallese, V., & Rizzolatti, G. (1992). Understanding motor events: a neurophysiological study. *Experimental Brain Research*, 91, 176–182.

Jackendoff, R. S. (1990). *Semantic Structures*. MIT Press.

Kemmerer, D., & Gonzalez-Castillo, J. (2010). The Two-level Theory of verb meaning: An approach to integrating the semantics of action with mirror neuron system. *Brain and Language*, 112(1), 54–76.

- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphors We Live By*. The University of Chicago Press. (Original work published 1980).
- Langacker, R. (2002). *Concept, Image, and Symbol: the Cognitive Basis of Grammar*. Walter de Gruyter, 2002.
- Levin, B., & Rappaport Hovav, M. (2005). *Argument Realization*. Cambridge University Press.
- Pinker, S. (1989). *Learnability and Cognition*. MIT Press.
- Rappaport Hovav, & M, Levin, B. (1998). Building verb meanings. *The Projection of Arguments*, M. Butt, & W. Geuder (Eds.). CSLI Publications, 97–134.
- Van Valin, R. D. (2005). *Exploring the Syntax-Semantics Interface*. Cambridge University Press.
- Wierzbicka, A. (1996). *Semantics: Primes and Universals*. Oxford University Press.

SOURCES

- BrainyQuote. <https://www.brainyquote.com/quotes>.
- Britannica Dictionary. <https://www.britannica.com/dictionary>.
- Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus. <https://www.merriam-webster.com/>.
- The British National Corpus (BNC). <https://www.english-corpora.org/bnc/>.
- The Corpus of Contemporary American English (COCA). <https://www.english-corpora.org/coca/>.
- The iWeb Corpus. <https://www.english-corpora.org/iweb>.
- The Strathy Corpus of Canadian English. <https://www.english-corpora.org/strathy>.
- Urban Dictionary. <https://www.urbandictionary.com/>.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.04.23

Прорецензовано / Revised: 06.05.23

Схвалено до друку / Accepted: 25.05.23

Iryna DILAI, PhD (Philol.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0001-9626-290X
e-mail: iryna.dilay@lnu.edu.ua
Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

THE VERB IN THE LINGUISTIC AND CONCEPTUAL WORLDVIEWS OF ENGLISH LANGUAGE SPEAKERS

The paper studies the peculiarities of mental representations of the verb in the conceptual worldview and their reflection in the linguistic worldview of English language native speakers. Special attention is paid to the etymology and meaning of the word "verb" in the English language. In particular, its connection with the meaning "word" in general, which is manifested in the corresponding derivatives, is clarified.

A tendency to define the verb through its syntactic function in scientific literature has been revealed. The key role of the predicate-argument structure, which reflects the linguistic worldview of English language native speakers, has been established. At the same time, the conceptual structure of the verb meaning and its mental representations shed light on the place of the verb in the conceptual worldview of English language native speakers. In the naïve worldview of the English speakers, a tendency to associate the verb with an action or an act can be observed.

High productivity of verbification in present-day English, as well as the overall high saturation of verbs in the English language corpora, estimated at 10.86 per cent, testify to the significance of the verb in English. The corpus analysis has been conducted based on the Corpus of Contemporary American English (COCA), the British National Corpus (BNC), the Strathy Corpus of Canadian English, and iWeb Corpus of modern web communication. The total distribution of verbs across the aforementioned corpora does not reveal any substantial variation. Nonetheless, the corpus data provide illuminating insights into the worldview of the native speakers of English.

The prospects of further research in this direction lie in the construction of a mental model of the English verb, which would integrate the approaches to verb semantics within different modern frameworks, employing both experimental findings and empirical corpus data.

Keywords: verb, the English language, mental representations, linguistic worldview, conceptual worldview, scientific worldview, naïve worldview.